

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра історії, теорії мистецтв та виконавства

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

МУЗИЧНА ПСИХОЛОГІЯ І ТЕРАПІЯ

Заочна форма навчання

Ступінь вищої освіти:

Освітня кваліфікація:

Професійна кваліфікація:

МАГІСТР

Магістр музичного мистецтва

Викладач закладу вищої освіти.

Керівник музичної студії, колективу.

Звукорежисер

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Протокол

засідання кафедри історії,

теорії мистецтв та виконавства

№ _____ від _____ 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво Спеціальність: 025 Музичне мистецтво Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво» Освітній рівень: Магістр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання : 1-2
		Семестр: 2-3-ий
		Лекції: 8 год.
		Практичні (семінарські): 6 год. Лабораторні заняття: 4 год.
ІНДЗ: творчі проекти		Самостійна робота – 86 год. Консультації – 16 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Кашаюк Вікторія Миколаївна**
Науковий ступінь: **кандидат мистецтвознавства**
Вчене звання: **доцент**
Посада: **доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства**
Контактна інформація **vdraganchuk.ukr@gmail.com**
Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Музична терапія» є психобіологічна природа музики, її здатність впливати на психофізіологію людини та використання музики у терапевтичних цілях.

Сьогодні музична терапія є досить розповсюдженими за кордоном і впроваджуються на вітчизняних теренах. Передовий досвід зарубіжних музично-терапевтичних центрів показує, що ефективним є залучення до співпраці з медиками музикознавців і музикантів-практиків. Це обумовлено

потребою знання теорії та історії музики для підбору необхідного репертуару для слухання музики, володіння музичними інструментами чи навичками співу для сумісного музикування з хворим (наприклад, коли вербальний контакт із певних причин є неможливим) тощо. Тому музична терапія повинні бути частиною підготовки фахівців музичних і музично-педагогічних спеціальностей.

2. Пререквізити: психологія міжособистісної взаємодії, вікова музична психологія та методика музичного виховання.

Постреквізити: асистентська практика (виробнича).

3. Мета навчальної дисципліни полягає у вивченні основних теоретичних положень і понять із галузі музичної психології і терапії, ознайомлення з практикою застосування музики у лікувальних цілях.

4. Результати навчання (компетентності):

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Практ. (сем).	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Психобіологічна природа музики							
Тема 1. Етос і катарсис музичного мистецтва.	12	1		1	10		
Тема 2. Музика як засіб впливу на психофізіологію людини. Динамічний стереотип, контраст і	12	1		1	8	2	

установка в музичному сприйнятті.							
Тема 3. Основні параметри музики в їх дії на психофізіологію людини (ритм, гучнісна динаміка, висота, тембр): позитиви та негативи.	12	1	1		8	2	
Тема 4. Мелодико-інтонаційні та ладові константи емоційно-акустичного коду.	12	1	1		8	2	
Тема 5 . Просторовість і рух у музиці та їх роль у моделюванні емоцій.	12		1		9	2	
Разом за модулем 1	60	4	3	2	43	8	
Змістовий модуль 2. Музична терапія: історія і сучасність							
Тема 6. Априорні уявлення про терапевтичні функції музики. Первісна епоха, найдавніші цивілізації, Античність.	12		1		11		
Тема 7. Музична терапія в епохи Середньовіччя, Відродження, Нового часу.	12	1			9	2	
Тема 8. Витоки та становлення музичної терапії у XX столітті: філософські основи, експериментальні дослідження, школи.	12	1			9	2	
Тема 9. Основи музичної терапії другої половини XX століття.	12	1	1	1	7	2	
Тема 10. Перспективи наукових досліджень і музико-терапевтичної практики у XXI столітті.	12	1	1	1	7	2	
Разом за модулем 2	60	4	3	2	43	8	
	Види підсумкових робіт						Бал
	Тематичні самостійні роботи на семінарських заняттях						40
	Контрольне тестування						40
	ІНДЗ (контрольне оцінювання)						20
Всього годин / Балів	120	8	6	4	86	16	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Етос різних елементів музичної мови (ладів, інтервалів та ін.).
2. Теорія психологічної установки (Д. Узнадзе). Установка в музичному сприйнятті.
3. Вплив тембру звуку.
4. Константи впливу ладу.
5. Моделювання емоцій засобами музики.
6. Трактуювання терапевтичного впливу музики в епоху Античності: теорії Піфагора, Платона, Арістотеля та ін.
7. Діячі епохи Відродження про лікувальні властивості музики.
8. Американська, шведська та інші школи музичної терапії.
9. Види діяльності в музичній терапії.
10. Дослідження вібраційних рівнів клітинних структур організму людини.

IV. Політика оцінювання

З метою діагностики успішності студентів у процесі поточного контролю проводяться тематичні самостійні роботи на семінарських заняттях (по 10 балів кожна самостійна робота), всього 40 балів.

У процесі оцінювання знань студентів враховується: обсяг відомостей, оперування поняттями, категоріями, фактами, основними теоріями, закономірностями й принципами, змістовна характеристика методів та методики, щодо використання теоретичних і практичних знань у майбутній практичній діяльності.

У процесі підсумкового контролю проводяться:

- 1) контрольне тестування (40 балів, кожна правильна відповідь – 2 бали);
- 2) захист індивідуальних науково-дослідних завдань (20 балів).

ІНДЗ: У процесі вивчення дисципліни студентам пропонується укласти програми коригування психоемоційного стану людини засобами музики. Практичне завдання полягає в наступному: 1) підбір музичних творів, що відповідають різним психоемоційним станам (на основі аналізу засобів музичної виразовості та власного “музичного чуття”); 2) укладення та запис на електронний носій декількох прикладів програм коригування емоційних станів людини засобами музики (можуть використовуватися твори народного, класичного, джазового мистецтва). Кожна з програм повинна складатися з декількох невеликих творів (частин циклічних творів) або з одного масштабного твору; 3) написання супровідного листа до вищевказаної програми коригування, в якому містяться вихідні дані про твір (автор, назва, час звучання та ін.).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Екзамен проводиться в терміни, визначені деканатом. Студентам, що не з'явилися на екзамен з поважних причин, дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом, або зараховується сума балів за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт.

Критерії оцінювання самостійних робіт на семінарських заняттях:

9–10 балів – студент вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

7–8 балів – студент вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

5–6 балів – студент в цілому засвоїв теми, але допустив помилки у розумінні основних теоретичних понять; матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

1–4 бали – студент недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно та не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

V. Підсумковий контроль

Іспитом є контрольне тестування (40 балів) та захист індивідуальних науково-дослідних завдань (20 балів).

Максимальна оцінка за екзамен – 60 балів.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт / екзамену у вигляді захисту ІНДЗ

за тематикою двох змістових модулів (по 30 балів)

16 – 20 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

11 – 15 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

1 – 10 балів – завдання виконане з елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв’язання;

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Антонова-Турченко О. Г., Дробот Л. С. Музична психотерапія: Посібн.-хрестоматія / Ін-тут змісту і методів навч. – К., 1997. – 258 с.
2. Берсенев В. А. Как по нотам. Лечебное воздействие звуков. – К.: СМП “Аверс”, 2001. – 145 с.
3. Брусиловский Л. С. Музыкотерапия // Рук. по психотерапии / Под ред. В. Е. Рожнова. – Ташкент: Мед. УзССР, 1979. – С. 176 – 192.
4. Брылин Б. А. Экспериментальное исследование влияния молодежной популярной музыки на психофизиологию слушателя // Доп. міжн. наук.-практ. конф. “Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії дозвілля”. – Київський нац. ун-тет культури і мистецтв, 4 – 6 червня 2004 року //
5. www.knukim.edu.ua/conferences_2004_proceedings_brylin.htm
6. Введение в музыка-терапию Грехэм Дикерсон (Graham Dickerson), Великобритания // <http://hpsy.ru/edu/arttherapy/x454.htm>
7. Выготский Л. С. Психология искусства / Под ред. М. Г. Ярошевского. – М.: Педагогика, 1987. – 345 с.
8. Дашак А. Божественна природа звуку: Навч. посібник. – Л.: Світ, 2003. – 220 с.
9. Драганчук В. М. Апробація методів і форм психокоригуючої дії музики у вихованні дітей вікової категорії 5–6 років // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції “Професійна мистецька освіта: діалог традицій та інновацій”. – К., 2000. – С. 129 – 130.

10. Драганчук В. М. Константи сприйняття у діалозі “композитор – виконавець – слухач” (на прикладі мелодико-інтонаційних і ладових факторів) // Теоретичні та практичні питання культурології: Зб. наук. статей. – Вип. 12. – Мелітополь, 2002. – С. 26 – 37.
11. Драганчук В. М. Концепції катарсису у процесі їх історичного розвитку // Науковий вісник ВДУ: Серія “Історичні науки” / Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – Вип.3 – С. 188 – 193.
12. Драганчук В. М. Музичний твір: проблема впливу на реципієнта // Наук. вісник Нац. муз. академії України ім. П. І. Чайковського. – Вип. 21. – Музичний твір як творчий процес. – К., 2002. – С. 59 – 69.
13. Драганчук В. М. Пролонговане сприйняття музики як художнє моделювання емоційно-етичних параметрів підлітка // Проблеми педагогічних технологій. – Вип. 4. – Луцьк, 2000. – С. 142 – 151.
14. Лисицын Ю. П., Жилиева Е. П. Союз медицины и искусства. – М.: Медицина, 1985. – 131 с.
15. Любан-Плоцца Б., Побережная Г., Белов О. Музыка и психика: слушать душой. – АДЕФ – Украина, 2002. – 200 с.
16. Медушевский В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки. – М.: Музыка, 1976. – 254 с.
17. Музична терапія: конспект лекцій для студентів напряму 6.020204 “Музичне мистецтво” / Укладач – Драганчук В. М. – Луцьк: РВВ “Вежа” Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – 64 с.
18. Музична терапія : теорія та історія : навч. посіб. для студ. напряму “Муз. мист.” / Вікторія Драганчук ; передмова Любові Кияновської. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 225 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/9393>
19. Назайкинский Е. В. О психологии музыкального восприятия. – М.: Музыка, 1972. – 383 с.
20. Тихомирова Н. Ф., Складар П. П. Музыкальная психология: Учеб. пос. для высш. муз. уч. зав. I – II у.а. / Гос. метод. центр уч. зав. культ. и иск.; Луганский колледж культ. и иск. – К.: Глобус, 2001. – 191 с.
21. Шабутін С. В., Шабутіна І. В., Хміль С. В. Зцілення музикою: Монографія. – Тернопіль: підручники і посібники, 2006. – 150 с.
22. Юдкин И. Н. Эстетико-психологические аспекты выразительности музыкального ритма: Автореф. дис... канд. искус.: 17.00.02 / АН УССР, Институт искусствоведения, фольклористики и этнографии им. М. Ф. Рыльского. – К., 1982. – 21 с.
23. Юргутите А. А. Лечебное воздействие музыки: история, применение, перспектива: Автореф. Дис... канд. иск. – Вильнюс, 1990. – 24 с.
24. Galińska E. Muzykoterapia // Psychoterapia. Polskie Tow. Psychiatryczne. – Kraków. – 1973. – Z. IV.
25. Galińska E. Psychoterapeutyczne założenia muzykoterapii. // Psychoterapia.

Polske Tow. Psychiatryczne. – Kraków. – 1977. – Z. XXII.

26. Natanson T. Wstęp do nauki o muzykoterapii. – Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk: Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich – Wydawnictwo, 1979. – 222 s.